

ELOFIZETÉSI FELTÉTELEK.

HÁZHOZ KÜLDVE:
Egész évre . 5 frt — kr.
Félévre . . . 2 frt 50 kr.
Hivatalok, községek, köz-
zégi jegyzők és tanítók
részére egész évre 3 frt.

Az előfizetések
postautalványval
eszközleendő.

Egyes számok 10 kr-ával
kaphatók a kiadóhiva-
talban.

GÖMÖR

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

A kéziratok a szerkesztőséghez (Jánosi-utca 8 sz.
I. em.) küldendők — Kéziratok vissza nem adatnak.
Felelős szerkesztő. SZELESS ÖDÖN.

Megjelenik hetenkint egyszer,
— VASÁRNAP. —

A hirdetések, előfizetések, reclamációk,
a kiadóhivatalba (Kossuth-utca 7 sz.) intézendők.
Léptulajdonos: DRASKÓCZY LÁSZLÓ.

Lapunk számára hirdetéseket elfogad a Reuter ügynökség és a Magy. Távir. Iroda hirdetési irodája. Budapest, Granátos-u. 1.

HIRDETÉSEK.

Háromhasábos petit-sor
egyszeri közléseért 7 kr
kétszeriért 6 kr., több-
szoriért 5 kr. fizetendő
Bélveldij minden egyes
beiktatásért 30 kr

A NYILTTÉRBE:

minden 3-hasábos gar-
mond sor díja 15 kr.
Hirdetőirodák, előfizetők
vagy gyakori hirdetők
telemes díjkezdvevény-
ben részesülnek

Járási gazdasági egyesületek.

Ott, a hol a megélhetés eszközeit legna-
gyobb mennyiségben a földmivelés nyújtja,
a legelső életfeltételnek a földmivelés ügyé-
nek előrelátását, a földbirtokosok vitalis érde-
keit kell tekintenünk.

E helyzet meg van vármegyénk egy nagy
részében is, mert dacára fejlődő iparának,
bányászatának, sőt kereskedelmének is, Göm-
örmegye lakosságának legnagyobb tömegét
a földbirtokos, a földmivelő osztály adja.

Egyik fő teendőnek ismerjük tehát azon
eszközök fejlesztését, azon módok meg-
állapítását, melyek a földbirtokos és földmí-
velő osztály mai nyomós helyzetén segí-
teni valóknak hivatva.

Ez eszközök leghatalmasabbjai szerintünk
a gazdasági egyesületek, melyek járásokon-
ként megalakulva a vagyonosodásnak és
ezzel kapcsolatban a szellemi haladásnak is
valóságos megteremtői lehetnének.

E járási gazdasági egyesületeknek célja
volna:

1) Az anyagi előnyök biztosítása a fo-
gyasztási cikkeknek úgy vételénél, mint el-
adásánál, — a községi hitelszövetkezetek
rendezése és megalakítása, — a kölcsönös
biztosítás eszméjének terjesztése, vásárok
rendezése stb. szóval kezdeményezése és keresz-
tülvitele mindazoknak, mit a gazdák anyagi
érdeke követel;

2) A gazdasági szakértelem fejlesztése,
helyi lapban egy közgazdasági rovat veze-
tése, községekben szakzerű gazdasági elő-
adások rendezése, időjelzés s a gazdákra fe-

lette fontossággal bíró időjósátnak rendsze-
resítése és terjesztése stb.

Tagjai a község gazdaközönségéből ál-
lanának s 20 kr. minimumdíjat fizetnének
az egyesület anyagi kiadásainak fedezésére.

És ezen egyesületek erkölcsi és anyagi
erejükkel fogva a birtokok javára azon a
kényszer által legalább némileg indokolt el-
járást, hogy a gazdák a termő erő megron-
tása árán a kizsárolás különböző módjaihoz
forduljanak, megszüntethetik

Nem csak a gabonafélék tulforszírozott
termelésére gondolunk itt, hanem a rövid
tartalmú bérletek keletkezéte, mi a jövőre
való tekintettel nagy hiba egy közgazdasági
mint egyedi szempontból.

A mily határozott elvet képez a nagy
termés hozamra való törekvés, ép oly jogosult
a visszapótlás kérdésének felvetése. Sajnos,
hogy nem jut. Annyi mindenféle s tulfizetett
kiadás van a gazdasági üzlevitel terén, hogy
a javítási terv évről-évre elmarad; a haszon-
állattartás mennyiség, s minőségileg is nincs
arányban, s ennek folytán a földnek nem
kamatát, hanem tőkét adjuk meg.

Több ízben kifejezést nyert, hogy a gaz-
dák egyik legnagyobb baját az olcsó pénz
hiánya képezi, főleg akkor, ha drágán fizet-
nek mindent, saját productumain pedig olcsón
kénytelenek tudni. S ez tényleg így is van,
s következésképp kereskedelmi viszonyainkkal
a gazdaközönség nincs megelégedve.

Innen ered, hogy a nagybirtokosok már
régebben elvált állítják, hogy a vétel s el-
adási ügyleteket vagy közvetítők nélkül, vagy
a közvetítési díj méltányos megállapítása mel-
lett, s megbízható egyének útján eszközlik.

A országos gazdasági egyesület védnök-
sége alatt levő Mezőgazdasági Szövetkezet
hivatása határozottan ez, s bármily nagy-
számu ellenségei dacára is, annak terjesz-
kedése csaknem elmaradhatatlan. Annál in-
kább, mert meg van adva a lehetőség, hogy
egyesülten a kis gazdák is beszerezhetik
szükségeiket.

A rimaszombati gazdakör e tekintetben
már a kísérletezésen túl ment, s a közel
jövőben már szorosabb összeköttetés is léte-
sül. S ha ez a megye székhelyén is indokolt,
mennyivel inkább az községeknél, ha a
gazdák mintegy a szatócs monopoliumának
vannak kiszolgáltatva. S a legszomorítóbb
ebben az, hogy ép a kis gazdák, kik szű-
kebb látókörükkel fogva leginkább szükségel-
nek a támogatást, teljesen elhagyottan állanak.

Igy állunk a beszerzési viszonyokkal, s
azt hiszem talán még rosszabbul eladási vi-
szonyainkkal.

Ezt a felettel elhanyagolt s valóban há-
lás tért kell a jövőre megyei gazdasági
titkár figyelmébe ajánlani, s amennyiben eb-
béli ügyvitelét betekintethet mellett elvárható
szoliditással végzi, lehetetlen a siker elmaradása.

Ennek teljesüléséhez nem kell se subventió,
se segély, csak az illetékes egyének erkölcsi
támogatása, mozgékony s munkásság.

A 2-ik pontban említett gazd. szakérte-
lem fejlesztése szintén lényeges tényezőnek
mutatkozik és pedig ohajtjuk:

a) Az eszmecserék meghonosítását oly
módon, hogy ily alkalommal megbeszélhetnék a
közlegető, rét, apa-állat tartás, faültetés, üszög
s aranka elleni védekezés stb. nagyfontosságú
kérdéseit.

TARCSA

REMÉNY S EMLÉKEZET.

Mit kecségtetsz dőre álom,
Miért kinzasz édes emlék?
Abránd a jövő rózsája . . .
Mit ér a mult, akármily szép?

Egyedül csak a ma biztos,
A mai nap buja, kéje . . .
Megesal holnap a reménység,
Nem adja meg, mit ígére.

Gyors szárnyakon fut az idő,
Nem pihen meg semmi tájon;
Visszatekint a boldogság
A multból, hogy szived fájjon.

Csalfa remény, fájo emlék
Még is szeretlek titeket;
Hisz jelenem sivár képét
Széppé csak is ti teszitek!

Csernay Dániel.

HANGULATOK.

— A „Gömör” eredeti tarcsája —

Sötét szárnyával ráfeküdt a földre az éj-
szaka; hosszú sötét leplét rátakarta mindenre
. . . És apró atomai a sötétségnek meglevele-
nedtek, s alakokkal, árnyakkal benépesítették az
éjszakát. . . .

I. Az egyik.

Ne mondja senki a Száli derék asszony,
én mondom derék asszony — szól Pupri ur.
A mult évben is, mikor Pupri ur, szegény Pupri
ur nagyon beteg volt, a Száli, a szép Száli maga
ápolta, éjjel nappal ott virasztott az ágya mel-
lett, gyenge kezével simogatta meg a Pupri ur
halovány homlokát.

En istenem, milyen éjszakák voltak ezek;
kint ordított a szél, erősen verte az ablakokat,
a nagy kutgém elszabadulva csörömpölt.

Ah! minden szögletben egy-egy rém le-
selkedett apró szuró szemével.

Pupri ur, a szegény tehetetlen Pupri ur
fájdalmában nyögött, s lázában isszonyu badar
dolgokat beszélt Te Száli hallod-e én
most látok mindent és tudok mindent. No ne
tagadd, én tudok mindent, te engemet nem szer-
etsz; de hogy is szeretnél, te a szép asszony,
az aranyos Száli, a szép sötét szemű Száli, kinek
arcza olyan, mint a hajnal pirkadat, kebele
mint a rózsza, szép Száli hogyan szeretnél te en-
gemet, a pupos hátú Puprit . . . Ne tagadd hi-
ába mondd, hogy nem igaz . . . most látok min-
dent . . . te engemet megcsaltál . . . látok, látok
. . . ah! a szép szőke bajszu ember, a délczeg
ember, milyen csábítóan mosolyog ott . . . ott,
és te Száli, te aranyos Száli visszamosolyogsz

rá . . . Megesókolja a kezedet . . . az utálatos
vampir, a kigyó, hogy át fogja derekadat, érinti
az arcod és te Száli nem kiáltasz értem, nem
. . . nem, hanem ráhajolsz a karjára, te az eré-
nyes Száli, Száli nagyon faj, nagyon faj! És te
mosolyogva jöttél hozzam, és megsimítasz, mintha
nem a szép szőke embert szeretnéd, átkaroltál
engem is és én nem szóltam semmit . . . én sze-
retlek . . . Már itt van megint; hallod az ab-
lakot kopogtatja, te mondd, hogy jöjjön, majdha
a szegény Puprit elaltatad mosolygó száddal,
majd akkor . . . Adj egy pohár vizet Száli.

Száli, az ájtatos Száli ott ült Pupri ur mel-
lett s gyöngéden simogatta halovány homlokát
és forró kezét Pupri ur elaludott s édesen,
mosolyogva álmódott az ő hűséges Szálijáról,
a kis zsidó lányról, kit az utca porából vett
magához.

Száli pedig, az aranyos Száli ráhajtotta
fejét a szép szőke emberre.

Pupri ur felgyógyult.
A szép kaczer asszony kaczagását elhozta
hozzám a szél; s az ember előtte térdel a szép
asszony előtt és áhitattal lesi az asszony kacza-
gását, mosolyát, pedig az asszony megcsalta őt! . .

II. A másik.

. . . Könyörgött, sirt előtte és az asszony
elment vele. Ezután az ember megunta és bele-
gázolt a pocsoltyába.

— Utállak, gyűlöllek — mondta az ember.
— Szeretlek — sirta az asszony.
— Pazarló vagy, koldussá tettél.
— Dolgozni fogok, hiszen szeretlek.
— Megcsaltál, rossz személy voltál.
A sápadt asszony mintha megrándult volna

b) Helyi lapban tért adatni egy közgazdasági rovat részére, cronologicus reproductiv iránynyal.

Az egyesület, melynek alapító tagjai a rendes tagok tagsági díjánál magasabb összeget, pl. 2 frtot fizetnének, élénk figyelemmel kísérné a megyei közügyeket, s ha bármely tér n időszereinek látna az alkalmat, mint egy teljesen szervezett s tekintélyes testület, elég súlylyal léphetne fel a közgazdasági érdekek megvédésénél, s a közvagyonosodásnak oly organuma lehetne, mint pl. az alvidéki gazdák egyesülete, mely a gazdasági viszonyok terén már is oly tekintélynek van elismerve, hogy szavát figyelmen kívül hagyni egyáltalán nem lehet.

Jegyzői nyugdíjintézet közgyűlése.

A községi s körjegyzők nyugdíj intézete Rimaszombatban, Bornemisza László alispán elnöksége alatt f. hó 5-én tartotta meg évi rendes közgyűlést a vármegyeház kistermében.

A közgyűlés a nyugdíjintézet vagyonát anynyiban nem találta rendben, hogy a hátralék szerföltött nagy, mert a 25.522 frt 72 krnyi összegből 6847 frt 11 kr. hátralékban van kint részint a vármegyebeli községeknél, részint pedig az intézeti tagoknál.

Az intézeti tagok hátraléka, járások szerint következőleg oszlik meg:

1. Rozsnyói járásban:

a) tőke 1353 frt 72 kr.
b) kamat 352 frt 82 kr.

2. Nagy-Röczei járásban:

a) tőke 1278 frt 74 kr.
b) kamat 528 frt 24 kr.

3. Tornallyai járásban:

a) tőke 1712 frt 41 kr.
b) kamat 280 frt 28 kr.

4. Rimaszécsi járásban:

a) tőke 924 frt 63 kr.
b) kamat 327 frt 71 kr.

5. Rimaszombati járásban:

a) tőke 1032 frt — kr.
b) kamat 311 frt 88 kr.

A többi összegek a vármegyebeli egyes községeknél vannak kint hátralékban.

Legtöbb hátralék van kint a tornallyai és legkevesebb a rimaszécsi járásban.

A felszaporodott hátralékokra nézve elhatározott, hogy az 50 frtos évi részletekben feltétlenül behajlandó, azon hátralékos feltől, a ki az elmúlt évekre nagyobb összeggel van elmaradva, — tekintettel a községi s körjegyzők szerény anyagi viszonyaira — csupán 2 évi részlet, tehát 100 hajtatik be. Köteles azonban fennmaradt tartozásáról kötvényt kiállítani. A befizetés határidejeül ez évi október 1-ső napja tüzetett ki. A tartozási tőke után a tagok kamata 6%-ról 5%-ra szállítottatott le.

Járási pénztárnokoknak újból megválasztottak: Sztraka Neit putnoki, Prekopa Károly nagy-

röczei, Molnár Gusztáv rimabányai, Győry Frigyes várgedei és Dobay Miksa gócsi jegyzők. A nyugdíj-alap kezelő választmány tagjaivá megválasztottak: Fridrich Vilmos, Prekopa Károly, Lovcsányi Béla és Molnár Gusztáv; kezelő választmányi jegyzőnek pedig Pazár Gusztáv nyustyai jegyző.

Ezek után 3 nyugdíjú intézetet el Kovács József volt jánosi körjegyző után az özvegy részére, tekintettel arra, hogy a boldogult jegyző 1872. év óta volt tagja a jegyzői karnak 500 frt fizetése arányában 125 frt szavaztatott meg.

A szerencsétlen véget ért Kisgergely Gyula után, ki 1872. év óta volt jegyző 400 frt fizetése irányában 200 frt nyugdíj állapotított meg.

Kovács Ferenc kokova nagyközségi jegyző nyugdíjaztatási kérvényét visszavonta.

Ez alkalomból elhatározott, hogy a nyugdíjfelvezetre jogosultak nyugdíja csak akkor fog folyóvá tétetni, ha az egylet irányában fenállott kötelezettségüknek eleget tesznek, s tartozásuk teljesen törlesztve leund.

Záhonyi János sajjógömöri körjegyző előterjeszté, hogy a jegyzői egylet Likéren tartott közgyűlésének alapján a tekintetes vármegyeyi közgyűléshez a jegyzői nyugdíj alap segélyezése iránt kérvényt óhajt beadni, mi végből tisztelettel kéri fel elnököl alispán urat, mint a törvényhatóság első tisztviselőjét, hogy a jegyzők ezen jogos kérelmét a törvényhatóság közgyűlésén támogassa; mire alispán kijelentette, hogy a jegyzők ez irányú kérvényét jogosnak tartja, s mindaddig, míg a jelenlegi közigazgatási rendszer alapján működnek a körjegyzők méltányos, hogy a törvényhatóság a vármegye lakosaira kivetendő pótdából fedezze azon hiányt, mely az alap tőke kamatain felül a folyó nyugdíjak kiegyenlítése céljából szükségesek. S ha a községi körjegyzői egylet ez irányban fog a törvényhatóságnál kérvényezni, hajlandó azt elfogadásra ajánlani.

Közigazgatási tisztviselők fizetése a központban.

| | Pótjavadalmazás | előtt frt | után frt. |
|------------------------|-----------------|-----------|-----------|
| alispán | | 2700 | 2820 |
| főjegyző | | 1700 | 1784 |
| I-ső aljegyző | | 1200 | 1360 |
| II-od aljegyző | | 1000 | 1072 |
| közig. gyakornok | | 360 | 420 |
| tisztí ügyész | | 1200 | 1360 |
| főörvos | | 1100 | 1160 |
| főpénztárnok | | 1300 | 1360 |
| alpenztárnok | | 1000 | 1072 |
| ellenőr | | 900 | 963 |
| főszámvevő | | 1200 | 1360 |
| alszámvevő | | 900 | 963 |
| árvaszéki elnök | | 1700 | 1784 |
| széki ülnök | | 1300 | 1360 |
| árvaszéki nyilvántartó | | 1000 | 1072 |
| árvaszéki jegyző | | 1000 | 1072 |
| állatorvos | | 700 | 700 |
| levéltárnok | | 1000 | 1072 |
| levéltári segéd | | 600 | 645 |
| várnagy | | 500 | 545 |

| | előtt frt. | után frt. |
|-------------|------------|-----------|
| irattárnok | 750 | 804 |
| iktató | 750 | 804 |
| kiadó | 750 | 804 |
| lajstromozó | 650 | 695 |
| írnok | 600 | 645 |
| díjnok | 360 | 420 |

J á r á s o k b a n :

| | | |
|------------------|------|------|
| főszolgabíró | 1700 | 1860 |
| szolgabíró | 850 | 1022 |
| járási orvos | 400 | 427 |
| közig. gyakornok | 360 | 420 |
| írnok | 500 | 645 |

S z o l g á k :

| | | |
|-------------------|------|------|
| 1 kapus | 300 | 300 |
| 7 központi hajdu | 1960 | 1960 |
| 1 alispáni huszár | 200 | 200 |
| 5 tiszti hajdu | 500 | 500 |
| 5 hivataloszolga | 1000 | 1100 |
| 3 házi szolgálta | 600 | 660 |

H I R E K.

— Ritka vendégei lesznek városunknak: hó 26, 27. és 28. napjain. A Losonczon, Miskolcra és Egerben állomásozó törzs- és stabil tisztek fognak találkozni e napokban hadászati szemlepontról tartott körútjaikban. Itt lesznek Cronenberg, Fürstner, Zaleski tábornokok, Boscichevich, Anderle, Pacor, Kapinszki ezredek, Mieroy, Sekwaab, Ottó alezredek, Nicoladoni, Schemud, Schmiedt, Katona, Bartl, Betalli, Molnár, Melcz, Förster őrnagyok, Krajacic, Rubin, Rascherdorfer, Persch, Chohulski kapitányok, Peterl, Fernengel, Fiedler, Pomiankowski főhadnagyok, és Pitter hadnagy. — Kisérőket 11 altiszt, 31 közlegény fogja képezni, Szóval szép és mozgalmas képe lesz Rimaszombatnak és mi kívánjuk, hogy a vendégtisztikar jól s otthonosan érezze magát polgárvárosunkban, mely oly szép egyetértésben él az itt állomásozó galans és művelt tisztikarral is.

— Az ifjúság majálisa. A nap felhőkötől eltakarva bánatos nyugodott le 17-én, s mindenesetre sok gondot okozott a másnapi majálisa készülő ifjúságnak. Reggelre azonban ismét mosolyogva ébredett, de a sorakozó ifjúság azért tulmosolyogta. Mindenfelé örömteljes arczok, vig hangok a korán reggel zászlok alá sorakozó ifjúság tömött csoportjaiban. Itt vonul cigányzenével a gymnásiumi ifjúság, amott a kedves képű leányserg, majd az elemi iskolák növendékei. A szabadkai erdő pedig a mulató s játszócsoportok lármájától viszhangzott. Délben kézbéd volt, melyen az „örögek“ is szép számmal jelentek mag. Délután megkezdődött a nagy közönség felvonulása a fogatokon, s a kép kisiben ép oly élénk volt, mint akár a bécsi május eisején ugynevezett „Práter Fart“. Aki csak sietett az ifjúság lelkes távozásán gyönyörködni, s a jókedv lassanként a „nagyokat“ is magával sodorta. Sok élénk családias csoport alakult az erdő más pontjain is, hol mindenütt a kedélyes zaj, a zene hangjai, a párok tüzes táncza árulta el, hogy ott jól mulatnak. A ren-

testében oda kuszott az „állat“ lába elé, boecáss meg, rossz voltam, te mondd, te mindig jó voltál, verj meg, verj meg csak ne üzz el.

— Elültek, megöltek — ordított az „állat“ — ázott rongy és elrugta magától az angyalt.

A szép szöke asszony jáját elhozta hozzám a szél. Mintha látnám miként rángatja aranyhaját az a rossz ember, miként illeti durva kezével hófehér testét. Megráz annak a szöke asszonynak a jaja; szeretnék oda menni az emberhez s fülebe ordítani a rossz embernek: te bolond nem tudod megbecsülni a kincset és nem látod az angyalt!

III. Ultima visio.

... S a halvány asszony némán tovább surrant, fehér, villogó arczával a sötét éjszakában csillag-koszorúval fején... Az „állat“ gondolkodni kezdett. Két kezébe támasztva fejét bámult maga elé a sötétségbe; mintha szárnyra kelt volna minden atoma a sötétségnek... az éjszaka páriái megjelentek. Egy kép, egy halvány kép tekintett reá, a felesége halvány képe a koporsóból. S nyomorultnak érezte magát először életében.

Az asszony fehér képe ott lebegett előtte s ez az arcz eszébe juttatott mindent; elhozta minden percét a boldogságnak, minden könyűjét, jáját az asszonynak.

Mintha hajdani arczát látta volna, a szép, a kedves arczot, az aranyhaju szöke lányt; s a buta ember utána kapott az árnyéknak, hogy megölelje.

Késő van már — szólt valami, talán a lelkiismerete.

Elhagyta, eldobta az angyalt a sátnéért, a

tiszta patyolatot, a piszkos rongyért. Mintha jáját hallotta volna az asszonynak.

A nalott ott feküdt előtte; hosszú sovány arczán végtelen fehérség ült, tiszta homlokára enyhén simult aranyhaja: Csendes volt már az asszony és néma, csak mintha halvány ajkára oda lett volna fagyva a szó; én rossz vagyok, te jó! És ezt így látta.

Ez a te munkád, ezt te ölted meg — szóltott valaki.

Boecáss meg, nyomorult vagyok — nyögte az ember...

Ettől az éjszakától fogva nem tudott nyugodni. Ez asszony fehér arczát mindig elhozta az éjszaka. A nyomorult ember nem tudott menekülni a kép elől, hiában virasztott, hiában ölte mámorba esztét, csak látta a képet.

Megöltek, — ordította — megöltek.

Már megölted egyszer — sugta va'aki.

Takard el a képed, nem akarom látni, menj tőlem messze.

Ha eltakart a sir takarja el árnyadat a feledés, az idő, ne lássam az árnyadat, ne halljam a hangodat; nem akarom.

Miért jársz hozzám, a mi volt az elmúlt. Lassankint törültem ki mindent emlékezetemből és semmisítettem meg mindent, a mi rád emlékeztetne, és mégis előjössz. Egy darabját sem akarom a multnak! nem sírok, nem jajgatok, nem tépem a hajamat, még csak könnyű sem jön a szemembe, kemény vagyok, nem félek. Menj! mért sírsz előttem, mért téped le kebledről a ruhát! ugy sem szeretlek, nagyon fehér vagy!

Nem akarok róla tudni semmit; újra szeretek, újra szeretek és ha megegyeszer eljön sápadt árnyék, megölöm!

És szeretkezett újra; térdig járt a rózsában, ölelt és csókolt, és szeretkezett.

Csak hazudta magának, hogy jól esik, nem esett jól; egy fehér kép jéghideg arczával mindent elviselte, a szöke asszony meredt szem mindenütt ránézett.

És az ember is látta mindenütt és megunt mindent.

Sötét szárnyával ráfeküdt a földre az éjszaka; hosszú sötét leplét rátakarta mindenre... És apró atomjai meg-levenedtek a sötétségnek és hosszú sorban árnyakkal népesítették be az éjszakát. Ez éjszaka páriái eljöttek.

Megint itt vagy — sugta az ember. Megesküdtem, hogy ha még egyszer előjössz hozzám elmegek érted és megöllek, hogy ne jöhess többet hozzám. És ugy télt...

... Aztán elhomályosult körülötte minden, az égő lámpa, a kiüritett pohár mint halvány ködfoltok tüntek elébe. Esni kezdett előbb lassan, aztán véghetetlen gyorsasággal, messze maradt minden s a véghetetlen homály kódén át nem látott semmit, csak a fehér asszony, meredt, jéghideg arczát feléje csilogni.

... Egy csillag sietve fut le a semmiségbe és egy-egy árny oszlik el az éjjel lomha kódébe.

Ruik László.

dezés nehéz szerepét Papszász Gyula főgymnásiumi Kathona Géza polgári isk. tanár és Törköly József elemi isk. igazgató teljesítették s oly odaadással és sikerrel, hogy kötelességet mulasztanánk, ha azt kiválóan fel nem említenők. Nem hagyhatjuk azonban szó nélkül, hogy ideje volna, miszerint a város egy kis gondot fordítson arra, hogy polgárai ne csak adót fizessenek, hanem ennek fejében a város vagyonát képező erdőben jól is érezzék magukat, s e célból az erdő ama részét, hol a mulatságok lejátszódni szoktak, arra alkalmassá tétessék. Régi panasz ez, de mindig új marad, s az ember jókedve porfölkébe hullad.

— **Junius hó 1-én** gazdasági egyesületi gyűlés lesz Tornallyán s ez alkalommal fogják tárgyalni a földművelésügyi miniszternek a gazdasági egyeslet tagjaihoz intézett felhívását.

— **Mai vezércikkünkben** a járási gazdakörökkel foglalkozunk; s ez eszme nem valami utópia, mert a rimaszécsi járásban már ennek keresztülvitelére minden előkészület meg van téve, Fáy István és Draskóczy László főszolgabíró vették kezükbe az ügyet, míg a rendezés szakszerű kidolgozására az érdekeltekkel együtt Grasselli Miklós kurucz-pusztai földm. iskolai tanár vállalkozott.

— **Eljegyzés.** Kredens Paula (Losonczi), Kohn Lipót (Feledről), jegyesek.

— **Vasutügyünk fejlődése.** Kubinyi Géza országgyűlési képviselő, mint engedelményes erős kézzel intézi a tiszoloz-brezsnóbányai vasutvonal megvalósítását. A trasszozó mérnökök a múlt vasárnap érkeztek a helyszínére, hogy munkájukat megkezdjék. A pálya-hossza normális körülmények közt 39 kilométer lenne, azonban 50 kilométer hosszúra lesz építve, mert a vonalnak nagy kitéréseket kell tennie, hogy a szabályszerű emelkedésekre kibontakozzék. A költség előirányzatot természetesen ezen körülmény fokozza, ugy hogy az 2.500.000 ften 3.000.000 ftra fog rugni. Többször említettük, hogy ezen vasutvonal által Rimaszombat is felette érdekelve van, de a vonal érdekében a mozgalom megindultát még mindig nem tapasztaljuk. Quo usque tandem?

— **A csizi fürdő** vendégei egyre szaporodnak, örömmel vesszük a hírt, hogy a vendégek száma 30-ra növekedett, mi az eddigi zord idő mellett bizonyára meglepő. A bekövetkezett szép időjárás a vendégek számát meg fogja szaporítani.

— **A várgedi fürdő** minden kies fekvése daczára ezt sajnálattal kell constatálnunk, nem részesül azon meleg felkarolásban, a milyent méltán megérdemelne. Vize üdítő, fürdője vilnyozó éltető hatású, kertje újabbán rendkívüli figyelemmel van gondozva, bora is jó. Valóban érthetetlen, hogy a rimaszombati közönség ezt a fürdőhelylyel, mint legtermészetesebb és legkellemesebb kiránduló helyet fel nem karolja. Pedig mennyi alkalom nyílnék itt egy-egy jó társaságnak valóságos kis rögtönzött táncmulatságokat rendezni. A várhegyi utak is jókarban vannak tartva, árnyék is van elég, egyszóval a kirándulás Várgedébe kellemes mulatság.

— **A Rimaszombat Losonczy vonal** Losoncz-Poltári szakaszának kiépítése érdekében az engedelményes Kubinyi Géza képviselő f. hó 25-én értekezletre hívta össze a Nógrádi érdekeltséget, örömmel vesszük s hozzáuk tudomásul e hírt, s hisszük, hogy a gömörmezei érdekeltség is törekedni fog arra, hogy a poltár-rimaszombati szakasz is megvalósítható jusson minél előbb. Hisz hallunk rimánkösdést és jajtást eleget, hogy Rimaszombat mily igazságtalan elbánásban részesült a multon a vonatok beosztása által. Nos! itt az idő, most vagy soha, hogy keserves jeremiadok helyet a tettek terére lépünk.

— **Sajó-keszi község** f. év május 16-án keserves napot látott. Délután 1 órakor 10 gazdának csűrén kívül minden épülete egyszerre lángban állott; Szentmiklósy Kálmán urnak is egy pajtán kívül összes gazdasági, cselédépületei, takarmánya, gépei is elégték. Daczára az épületek egymástól való távolságának, valamennyi épület 3 perc alatt lángban állott. A cseresep épületek megmaradtak. A község szarvasmarha-állománya éppen aznap hajtattott ki a legelőre; különben lehetetlen lett volna megmenteni. Az épületek biztosítva voltak ugyan, de oly események összegékig, a melyből a kárnak tizedrésze térülhet meg. A kár körülbelül 8—9 ezer ften. Aránylag legtöbb kárt szenvedett Szentmiklósy majorosa Pásztor István. Midőn már urnának épületei is lángban állottak, vette ostorát s nejét is kiharancsolva az istállóba zárt mintegy 50 drb. svájci tehenet hajtották biztos helyre. Ez alatt mindene elégett, csak 3 kolompot vitt ki. A szomszéd községek dícséretes buzgalommal siettek új vizipuskáikkal a vész helyére. A tornallyai tűzoltók is eljöttek... vizipuska nélkül. Falán nincsen ló Tornallyán?! Lám! Kővecse-sen sincsen; elhúzták hát maguk az emberek a vizipuskát.

— **Meghívó.** Van szerencsénk tudatni, hogy a „Rimaszombati kath. olvasó-egylet“ (Löcherer-féle házban) folyó hó 22-én délelőtt 11 órakor ünnepélyesen megnyitják, melyre Uraságotat tisztelettel meghívja Rimaszombat, 1893. május hó 12-én. A választmány.

— **Vasuti építkezések.** Megyei vasut forgalmi-ügyéről hozhatunk ismét örömdetes hírt. A rimaszombati, feledi, és gombaszögi állomások felvételi épületei kibővítettnek. Minden-esetre a legégetőbb szükséglet a feledi állomás kibővítése fogja kielégíteni, hol valóságos tarthatatlan állapotok vannak. A feledi állomás főépülete azonfelül fedett előcsarnokot is kap.

— **Öngyilkos-jelölt.** Egy ismeretlen dáde megunta a nehéz kőhordást az építkezéseknél. Elkeseredésében elhatározta magában, hogy inkább öt hordja el az ördög, ha többé egy harapás követ is czipel. F. hó 17-én tehát, hogy annál kényelmesebb legyen a nagy ut, hatalmasan „beállított“ s csak aztán ballagott a baromvástárra, s ott a kapufélfá sarkvasára kötötte magát, azonban a jőzövív ördögnek sehogy sem kellett, mert a közelben levő munkások korán észrevették s levágták, továbbá pár rocska vízzel tudtára is adták, hogy „a cigány nem hal vízbe.“

— **Apagyilkos.** Ifj. Cselinszky Ádám és atya id. Csenaszky Ádám susányi lakosok e hó 18-án kereküket igazították a kovácsnál. A kerekre mindkettőnek szüksége lett volna, de egyiket sem csinálta még meg a kovács. Most tehát az volt a kérdés, melyikök kereké jőjön elő munkába. A fiú is, az apa is, a magáét követé, miközben a legélesebb szóváltásba keveredtek, minek vége az lett, hogy ifj. Cselinszky atyját a földön heverő nagy vaskalapáccsal úgy ütötte föbe, hogy még aznap 11 óra tájban meghalt. Az apagyilkos még aznap önként feljelentette magát.

— **Folyó hó 18-án** esti 9 óra tájban Fodor István felső-balogi lakos Dányi József nevű gyermeket gázolt el szekerével ugy, hogy az elgázolt gyermek azonnal meghalt. Fodor István ellen emberölés vétsége miatt a bünvádi eljárás elrendeltetett.

— **Nagy tűzvesz.** Rozsnyón nagy tűz pusztított 18-án. Vagy 11 ház égett porrá, a kár tetemes. A tűzoltóság és hatóság mindent elkövetett a megremült közönség segítségével, hogy a tüzet localizálják, s a várost Veszprém sorsától megmentse. A tűz oka ismeretlen, a hatósági nyomozás erélyesen megindult.

— **Országos vásár** f. hó 15-én és 16-án Rimaszombatban elég nagy személy de csekély árutorgalom mellett folyt le. Az eladás kedvezőtlen a vétel kedvező körülmények közt volt eszközölhető, de az eladó nem igen volt hajlandó jószágát elpocsékolni, a vevő pedig az olcsó vétel elől is a rossz gazdasági viszonyokból eredő pénzhány folytán kénytelen volt kitérni. Az állatvásár forgalmát a városi állatorvos következő kimutatása tünteti fel. Felhajtattott szarvasmarha 2546, ló 1964, juh 5890, sertés 438, összesen 15.838 darab állat. A tavaszi gazdasági munkálatok nagyrészt befejezve lévén, jelentékeny felhajtás történt; azonban egyrészt az általános takarmány hiány, másrészt a kereskedők, — vevők — elmaradása miatt, a marhák árai mintegy 10—15%-kal csökkentek. Arak. Igás ökrök a minőség szerint páronként 200 ftrtól 360 ftrig. Sarka és fejős tehének darabja 60—110 ftr Egyéves üszök 20—30 ftr. Felhozott szopós borjak kaposak voltak; egyrészt a helybeli és vidéki meszárosok, 85 dróbt pedig a budapesti kereskedők szállítottak el, drbnként 12—23 ftrton. Lóvásár igen lanyha volt. Csupán néhány kettes jukker fogat talált vevőre 400—550 ftrton; míg a közönséges parasztlóvak között élénk cserelere fejlődött 30—120 ftrton lebonyolítással darbnként. Juhoknak alig volt kelete. Pár száz anyajuh nyíratlanul páronként 8—11 ftr, sovány ürü 7—8 ftr páronként. Sertések közül makkon feljavítottak mind eladattak 20—35 ftrton darbnként. Tartani való egyéves süldök 10—15 ftr 1½ évesek darabja 20—28 ftr.

— **Nyilvános köszönet.** A Simoni-i ref. orgona javára újabbán: Molnár József 3 ftr, Ragályi Gyuláné 10 ftr, Söler Miksa 1 ftr, Bornemisza Lászlóné 5 ftr, Putnokyi Mórné 20 ftr, Diószeghy Zsigmond 5 ftr, Sérki Varga János 50 krt, Tóth István 50 krt adományoztak. Legforróbb köszönetét fejezi ki a „Simoni olv. egylet.“

Törvénykezés.

Az asszonyhűség jutalma.

A mult évben piros pünkösöd másod napján történt, hogy a borzovai intelligencia egy kis ünnepi utókürára gyülekezett a falu egyetlen hoteljében. Vig poharazás közt dícsérték Wekerlénék a jövő évben életbeléptetendő regáliás cselekedeteit, mely ugy a szegény, mint az uri nép passzióját segíteni lesz hivatva, szaba-

versenyt engedvén az itókának. Ily nagyfontosságú eszmecsere felvillanyozza a kedélyeket, s ha hozzávesszük, hogy a tanácskozás menetének az irányításánál a special borzovai „selymeslélek“ (spiritusz) is közreműködött, igyekezővén hatni a tudatlanok értelmébe az isteni szikrát felgyújtani, teljes meggyőződésében lehetünk annak, hogy mily nagy változást képes előidézni még a legártatlanabb „spiritusz“ is. Öreg este lett, mikor az érdemes nagyhatalmak re bene gesta eltávoztak. Nem maradt más, csak a kisbíró és a cigány kovács. A kisbíró, mert míg a tanács összeült, ajtót állni kellett, a Vulkán utódja pedig, hogy megmutassa, akarom mondani, majd egy kicsit később.

A virtus nagy dolog, különösen ha azt akarja jelezni, ki a legény a csárdában. Nem is maradt el soha a virtus, mert a kedélyes Vulkán maradék meg akarta mutatni, hogy ő is tud ugy parancsolni, mint a nagy urak egyszerre egy félliter „spiritusz“-t adatott volna a kisbírónak. Rzonban — ó fáium — bár a kifordított labjli zsebének rejtékéből szinarany koronát csillogtatott Selymes ur felé — a gölyányaku üveg helyett egy jó furkós került a korcsmáros szép kezébe s oly módon hozta érintkezésbe Vulkán ur szénfekete fűrtökkel ellepített fejével, hogy a szénfekete fűrtök egy pillanat alatt elpirulva vörös színben tárták elő pompájukat.

Látván e hirtelen történt változást Vulkán ur kedves neje — négy szem közt megsugom, ki egy cseppet sem volt Vénus s azt hiszem azért is éltek morganatikus házasságban — se-hogy sem tudta összeegyeztetni, bár nagy fejtörésbe került, hogy lehet valakit akkor megbotozni, mikor fizetni akart, annyira felingerlő, hogy letérve nagyvilági modoráról, megsértett férje véres fűrtelt látva zemei előtt, mind a tiz újját harcra készen tartva rohant a „selymes“ arcznak, azonban a korcsmáros ur, ugylátszik az ily idylli jelenetekhez nagyon is hozzászoktatta idegeit, mert nem ájult el, hanem megfordult és a kavetliből a furkós egyszerre kezében termett s a karmolni kész kezecske fejére lapult, hogy a kezecske elerőtlenedve lehullt s miután így harczképtelenített, a férj és kedves neje, még repülést is produkáltatott velök „Selymes“ ur.

Haza mentek, de a kiomlott vér és a fájdalomtól sajtó kacsó nem hagyta őket pihenni, másnap el is zarándokoltak Rozsnyóra, hogy a kir. Járásbírószágot utján vegyenek maguknak elégtételt ily megaláztatásukért. A Járásbírószágot azonban az orvosi látáletel és vélemény alapján oly egészségháborítást constatált, melynek megreperálására a kir. Törvényszék illetékes. A megtartott végtárgyalás folyamán a boldog házaspár megkönyörült a reszkető korcsmáros s jó szívvvel megbocsájtott neki, de mivel a hűségess asszony kacsójának sérelme, nagyobb beszámítás alá esett, hogy az arra előirt törvény rendelkezést, a jó szív megerőtlenítette volna a kir. Törvényszék „Selymes“ urat viselt dolgai felett való elmékedésre nyolcz napig itt tartotta, hogy azt megtanulhassa, hogy az asszony legyen bár morganatikus módon férjéhez láncczolva a házasság édes békóival, mégis illetékes a férjet öntestének árán is megvédelmeznii.

1485/893. kig. szám.

Pályázati hirdetés.

Gömör- és Kishont t. e. vármegyék tornallyai járásában a tornallyai — lemondás folytán megüresedett — körorvosi állomásra pályázatot nyitattak.

Felhívatnak ennél fogva a pályázni óhajtok, hogy kellően felszerelt kérvényeket hozzám Tornallyára ezimezve f. évi június hó 23-ik napjáig nyújtsák be.

A választás folyó évi június hó 27-én délelőtt 10 órakor a kör székhelyén, Tornallyán fog megtartatni.

A kör 17 községből áll 9160 lélekkel, a fizetes lakbér és utiatálynnyal együtt 700 ftr, azaz hétszáz ftr.

A látogatási díjak helyben nappal 20 kr., vidéken 40 kr., éjjeli helyben 40 kr., vidéken 80 krban vannak megállapítva.

Tornallya, 1893. május hó 13-án.

Szontagh Zoltán,
főszolgabíró.

Helyiség-változtatás.

DANIEL FERENCZ szijgyártó.

— Rimzombatban,

lakhelyét a jánosi utcáról a Deák-Ferencz-utca 22. sz alatti házba tette át.

Ugyanott egy ügyes fiu tanoncznak felvétetik.

Fogorvos!

Mayer Ede American dentist dr. of. dental Sürgeri Amerikában kiképzett fogtömő folyó hó 23-án városunkba érkezik s a „Három-Rózsa“ szálloda I. sz. alatt 3—4 napig fog működni. Rendelési óra délelőtt 9—12-ig délután 2—6-ig.

Pályázati hirdetmény.

A leköszönés folytán megüresedett Pelsüci erdészeti állás a f. év június hó 8-ik napján választás útján betöltendő lévén, arra pályázat nyitattik. Felhivatnak pályázni kívánók ezen állás elnyerése végett szabályszerűen felszerelt kérvényüket f. év június hó 5-éig Pelsücvárosi főbírói hivatalhoz beadni.

Ezen állás javadalmazása:

1. Kézpénzben 600 frt.
 2. Lakpénz 130 „
 3. Tüzi fa 32 kmtr.
 4. Szántó föld I. osztályu 1600 □ öl.
 5. Rét I. osztályu 3000 □ öl.
 6. 4 tehén 4 sertés részére szabad legelő a közös nyájban.
 7. Birságoknak $\frac{1}{3}$ része.
- Pelsücz 1893. évi május 14-én.

Szarvas János
v. főbíró.

Árverési hirdetmény.

A csizi fürdőtelep közelében fekvő s Csiz község tulajdonát képező 3690 négyszögöl terület, folyó év június 15-én reggeli 9 órakor a község házánál nyilvános árverés útján el fog adatni.

Kikiáltási ár 1200 frt. A venni szándékozók 10% bánatpénzzel ellátva, tisztelettel meghívotnak.

2—3 Község előjárósága.

Rimaszécsi járás főszolgabírája.
1114/893. szám.

Pályázati hirdetmény.

A sőregi körjegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok s annak választás útjánai betöltésére határidőtül f. évi május 24. napjának délelőtti 10 óráját Sőreg községébe a körjegyzői székhelyre kitézöm.

Ezen körjegyzőséghez Ajnácskő, Balogfala, Sid, Béna, Csoma és Sőreg községek tartoznak

A körjegyző javadalmazása: 400 frt fizetés, előfogatokra 50 frt, lakpénz 120 frt, küldöncz-díj 100 frt, irodai átalány 12 frt s ezenkívül a magán munkálatok után a megyei szabályrendeletekben meghatározott díjak.

A pályázati kérvények folyó évi május hó 16-áig hivatalomhoz beadandók.

F e l e d, 1893. április 16-án.

Főszíró helyett:

A l m á s s y, szolgabíró.

Bécs, 1873.
Érdemérem.

Budapest
1885.
Nagy díszok.

Z á g r á b
1891.
Diszoklevél.

E s z é k,
1889.
Diszoklevél.

N.-Palánkán,
1887.
Arany-érem.

L o n d o n,
1878.
Diszoklevél.

5—26

CSIK JÓZSEF

császári és kir. kizárólag szabadalmazott

első szerémi portland-cement és vízhatlan mészgyár

BEOSCINBAN.

Központi iroda és raktar: BUDAPESTEN, V., Rudolf-rakpart 8.

Ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építő közönség becses figyelmébe saját gyártmányu

Portland-cement és vízhatlan meszt

melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállittatnak.

Árjegyzék s magyarázat kívánatra készséggel megküldetik

Páris 1867.
Bronz-érem.

Keckemet 1872.
Ezüst-érem.

Ujvidék 1875.
Arany-érem.

Szeged, 1878.
Érdem-érem.

Trieszt, 1883.
Arany-érem.

BLAU VILMOS

FÉRFI-SZABÓ

Rimaszombatban.

főtér, 15-ik szám.

Ajánlom már évek óta fenálló jó hírnévnek örvendő férfi-szabó üzletemet ez alkalommal azon tiszteletteljes megjegyzéssel, miszerint nagy választékú szövetkészletemet, a tavaszi és nyári idényre való tekintettel a legujabb bel- és külföldi divatkelmekkel láttam el, úgy, hogy a legkényesebb ízlés kielégítését is képes vagyok eszközölni. — Továbbá ajánlom kész férfi és gyermek ruhákban dusan felszerelt raktáramat a legutányosabb árak mellett.

Midőn ezen körülményre a t. közönség b. figyelmét felhívni bátorkodom, egyzersmind az eddigi bennem helyezett bizalmukat megköszönve és továbbra is kérve, vagyok teljes tisztelettel:

BLAU VILMOS

férfi szabó.

NŐI SZALMA- és CSIPKE-KALAPOK.

REISZ JOZSEF RIMASZOMBATBAN.

A nagyérdemü közönség b. figyelmébe ajánlom a tavaszi idényre dusan felszerelt raktáramat, ugymint:

Férfi- és női ruhaszövetek, térfiingek, gallérok, manchetták alsónadrágok valódi főtiszt. Kneip Sebestyén-fele ingek, valamint mindenféle

tourista ingek és övek.

Nagy választék

férfi- és gyermek-, kemény és puha-kalapokban, mindenféle alakban és színben.

Leány-, és fluruhák tricoból és percalból.

Kész női derekak, blouzok és mosóruhák.

Női kalapok, valódi párisi modellek, szalmával és esipkével diszitve, és diszitetlen.

Nagy választék nap- és esernyőkben, valamint női és férfi keztyükben,

legujabb galanteri és norinbergi cikkek.

ugymint: sétatobok, pénztárczák, toilette és illatszerek nagyválasztékban.

A nagyérdemü közönség b. figyelmébe ajánlom

FÉRFISZABÓ-ÜZLETEMET.

Kiváló tisztelettel:

Reisz József.

TOILETTE ÉS ILLATSZEREK.

RÖVID- ÉS KÉZMŰÁRU CZIKKEK.

FÉRFI- ÉS GYERMEKKALAPOK.

Krondorfi savanyvíz.

Elismert legtisztább alkalikus

Asztali- és gyógyvíz.

Orvosi tekintélyek tapasztalata szerint kiváló gyógyhatással bír köhögés és rekedtségnél, tüdő-, gyomor- és hólyaghurutnál.

BORRAL VEGYIVÉ FELSÉGES ITAL.

Kapható minden fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Magyarországi főraktár:

Bauer János és testvére Budapest.
Arany-János-utca 9. szám.

4—5

Megyei közgyűlés.

Folyó hó 17-én rendkívüli közgyűlésre sereglettek egyvüvé a megyei tagok. Meglepően szép számban jelentek meg, s midőn 1/2 10 órakor a vármegyei székház harangja megkondult, sűrű sorokban vonult a tárgyaló terembe a törvényhatóság közönsége.

Kis vártatva megjelent Hám os főispán is az agg roffi Borbély Lászlóval a karján s míg a főispánt lelkes éljenzés, a közélet agg bajnokát tiszteletteljes üdvözlések fogadták mindenoldalról. A törődött agg eljött ifjulekkel, hogy a közélet küzdő terén a liberális eszmék érdekébe tapasztalattól megaranyozott patriarchális bölcseséggel hallassa tiltakozó szavát. A szabadelvűség vesztélyben van, így érzi a szabadelvűség törhetlen híve, s eljön, hogy ha kell, utolsó lehetét is annak érdekében folyó küzdelemre szentelje.

Hám os László főispán az elnöki széklet elfoglalva, jobbra tőle az agg Borbély Lászlót ültetve üdvözlő a szép számban megjelent megyebizottsági tagokat, kiemelve, hogy e ténnyben is a közügyek iránti szokásos érdeklődést látja megpecsételve. Köszöni egyúttal a tanúsított figyelmet s a gyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

Az első tárgy: A honvédelmi miniszter rendelete volt a m. kir. honvédségi Ludovika-Akadémia tisztképző tanfolyamán az 1893/94-ik tanév elején üresedésbe jövő gróf Buttlar János féle alapítványi helynek a törvényhatóság által leendő betöltése, illetve a növendék bemutatása tárgyában.

Szentiványi Árpád tudni óhajtja, hogy vajjon miért nevez a vármegye csak egy jelöltet?

Bornemisza László előadja, hogy a vármegyének egy helyre van kijelölési joga s hogy a vármegye 2-ik helyre nézve 3 másik vármegyével van összeesatolva, úgy hogy normális viszonyok közt minden 12 évben kerül a jelölés a megyére.

Hevessy Bertalan az állandó választmány határozatát kéri felolvastatni, ami meg is történt, minek megtörténte után Hevessy Bertalan előadja, hogy sajnálatos, hogy a pályázókat mind nem lehet jelölni, oly jóra való, derék fiúk a pályázók mind. De daczára, hogy csak egy hely áll rendelkezésre, ajánlja, hogy történnék jelölés az első helyre, s minthogy nincs kizárva hogy ez be nem válik, vagy más eshetőség folytán a jelöltéstől eliesik, neveztessek még egy a második helyre, sőt esetleg a 3-ik vagy negyedik helyre is.

Egyúttal indítványozza, hogy ejtessék meg ennek megfelelően a szavazás is.

Hám os László főispán az indítványt a maga részéről elfogadja, ajánlja, hogy a szavazás először az első helyen jelelendőre történjék, s a ki a második szavazatnál a legtöbb szavazatot nyeri, az lesz a második, a következők a 3-ik, illetve negyedik helyen jelelendők.

A közgyűlés az indítványt ily értelemben elfogadja.

Hám os László kéri a pályázók bizonyítványait felolvasni, a mi megtörténnén, főispán elrendeli a szavazást.

Eredménye, hogy Czékus Andor 68, Draskóczy István 37, Kriston László 17, Madarassy István, 22, Törékly István pedig 2 szavazatot kapott.

Elnök főispán kijelenti, hogy Czékus Andor lesz az első helyen jelölve.

Következett a második szavazás. Ennél Draskóczy István 56, és Madarassy István 48, Kriston László 23 szavazatot nyert, mire főispán kijelenti, hogy második helyen Draskóczy, harmadik helyen Madarassy, negyedik helyen végül Kriston lesz jelölve.

Következett az agg roffi Borbély László indítványa a főrendiház reformja tárgyában:

A közélet tisztos, ősz bajnoka siri csendben állt fel, reszkető ajkkal, de erőteljes hangon kezdette beszédét:

Tekintetes megyebizottsági közgyűlés.

Az én fellépésemet vegyétek úgy, mint egy 88 éves agastyánét, ki a megyebizottsági tagok közt a legöregebbek és leggyengébbek közé tartozik, ki testi erőben megfoghatatlan áll ugyan a megyebizottsági közgyűlés előtt, de lelki erőben és mindenkor kötelessége teljesítésében nem az utolsó.

Majd 45 évet töltve el e megyében, örömmel tölt el a gondolat, hogy e megye fiává fogadott, s boldoggá tett, ez a megye, a mely a szabadelvűséget hirdette mindenkoron. De ebbe a megyébe is oly megyéből jöttem, mely a fekete sereghez tartozott egykoron, s mely hasonlóan a szabadelvű eszmékért lelkesedett. Szerencsés voltam itt azért is, mert Deák, a haza nagy bölcsé idejében elnöki tisztet viseltem, és

más tisztséget nem kívántam és nem is viseltem soha, mert ebben az egy tisztségben a legnagyobb dízst találtam.

Es örömteljes szemmel látom a lelkesedést ma is e megyében, mely ép oly általánosan jelentkezik, mint mikor a haza veszedelemben van, a haza minden fia fegyvert fog. A szent lelkesedés egyik megnyilatkozása a legközelebbi nemzeti ünnep is!

Egy hang: Katonáság nélkül!

Ro ffi Borbély László: (Én az agastyán nem vehetek részt a lélekemelő nemzeti ünnepen jelenlétemmel, de szellemben ott leszek, a ki tanultam Széchenyit, követtem Deákot, s szent lelkesedéssel vettem részt a 48/49-iki szabadságharcban, buzzgón követve Kossuthot, ki kivívta az ész arisztokráciáját, és kit a külföld nagy tiszteletben tart, a ki mindig tisztelte a királyt is, de nem engedte soha csorbítani a nemzet jogait.

Még ma is élénken emlékezem azon időkre, midőn Széchenyit szabadelvű törekvéseiben a főrendiház akadályozta, s ma ismét látjuk azt az időt, hogy a főrendiház s a clerus a reactio fegyverével gördít akadályokat a nemzet s a kormány szabadelvű törekvései elé.

(A szónokon a hazafias felindulás veszerőt, hogy csak ajka néma reszketése árulja el hazafini keblének mély fájdalomát a szabadelvűség vesztélyzetése felett; megható volt, amint bágyadtan suttogta környezetének: „nagyon elfáradtam.“) Kisvártatva folytatta:

Engedje meg a Tekintetes megyebizottsági közgyűlés, hogy visszaemlékhessem nagybátyámról br. Vay József, ki díszeskedve emlegeté, miszerint a nemzeti sikerekért legtöbbet köszönhet a nemzet azon időben tejedelmé kegyességén kívül a nagy Battyány herceg-prímásnak. Mennyire más az állapot ma?

Tekintetes megyebizottsági közgyűlés!

Ha van crimen lesae majestatis, van crimen lesae patriae, s ebbe esnek azok, kik a szabadelvűséget megsértik.

Kérem az indítvány felolvasását és a jövő közgyűlésre kitűzését.

Leikes éljenzés reszketette meg a levegőt a szónokot sokan siettek üdvözölni:

Majd Lukács Géza tb. főjegyző olvassa a következő indítványt.

Mondja ki vármegyénk közönsége határozatilag, hogy a főrendi ház reformálását és végleges rendezését alkotmányos állami jogéletünk fejlődésének biztosítása érdekében elkerülhetetlennek tartja és óhajtja — s e célból szükséges törvényes intézkedések mielőbbi megtételére az országgyűlési képviselőházat felkéri.

Most a közgyűlés egyik legfontosabb tárgya a vármegyei tisztviselő-kezelő- és szolgaszemélyzet fizetésrendezésének kérdése került szönyegre.

Lukács Géza tb. főjegyző felolvassa az állandó választmány ide vonatkozó javaslatát, mely az előkészítő bizottság tervezete szerint a törvényhozás által a vármegye évi költségvetésére megállapított 5800 frtnyi összeget olyképp javasolja felosztani, hogy a főszolgabírák és szolgabírák egyenes fizetése 100—100 frttal, a főszámvevő, tiszti főügyész, I-ső aljegyző lakbérére 100—100 frttal emeltessék. A járási irnokok fizetése egyenlővé téve lakbérrel együtt 600 frtban állapíttassék meg. A díjnokok közg. gyakoronokok évi 420 frt fizetést nyerjenek s a szolgák lakbérére 20 frttal emeltessék. A felmaradó összegből egy 600 frttal díjazandó központi irnoki állás rendszeresítése után az 1000 frt és annál magasabb fizetést élvezők 6%, az 1000 frton aluli fizetéssel javadalmazottak pedig 9%-nyi pótvajadalmazásban részesülnek úgy, hogy a fizetéstöbblet után számíttassék a nyugdíj jogosultság. A közg. joggyakoronokok, díjnokok és szolgák a % szerinti javadalmazásban azonban nem részesülnek. A számtiszt az illető perzentet az uti pénztárból kapja, honnan rendes fizetése is folyosítva van.

Javasolja ez alkalommal az állandó választmány egy második vármegyei állatorvosi állásnak rendszeresítését is az állategészségügyi pénzalap terhére 700 frt fizetés mellett Rimaszombat székhelylyel.

Hevessy Bertalan kéri a kimutatást, mely tájékozza a közgyűlést arról, miként van az egyes tisztviselők között az 5800 frt elosztva, mert ez összeg ugyanis fizetésjavításra lett szánva s így ebből megtakarítást eszközölni nem lehet. Különben a javaslatot elfogadja.

Főispán a kimutatást kéri, mely azonban mivel ennek megkészítése iránt semmiféle intézkedés nem tétetett, a főszámvevő által megkészítve nem volt, hanem egy magán természetű kimutatás, melyben egy kis igazítani való még akad, lett a közgyűlés rendelkezésére bocsátva.

Erre főispán ezen elégedetlenséget nyilvánítva

mondtotta: Máskor, ha hasonló kimutatásra lesz szükség, magam fogom elkészíteni.

Erre Hevessy Bertalan azon kijelentést tette, hogy a közgyűlés méltán elvárhatná a tisztviselőktől, hogy teljes kimutatásokat terjeszsenek elő.

Bornemisza László alispán kijelenti, hogy sem a kiküldött bizottság, sem az állandó választmány a kimutatás megkészítését végett az alispánt meg nem kereste s ezért ily megróvó rendreutastást a tisztviselő nem érdemel a közgyűléstől, melynek azonban a tisztviselőkkel szemben még fegyelmi s hatósági jogát is elismeri.

Kubinyi Géza: a tek. megyebizottsági közgyűlés egy bizottságot küldött ki javaslat kidolgozására. E bizottság csak úgy járhatott el helyesen, ha elvi jelentőségű határozatot hoz, illetve elvi jelentőségű javaslatot terjeszt a közgyűlés elé. És a bizottság úgy járt el. Az elv az volt, hogy először megszüntesse azon méltánytalanságokat, melyeket a mult elkövetett egyes tisztviselők fizetésének megalapításánál, másodsor, hogy az ez után felmaradt összeget bizonyos százaléki szerint elosztva részesítse megfelelő pótvajadalmazásban az összes tisztviselőket. E bizottságnak tehát nem lehetett feladata számszerinti adatokat terjesztetni a közgyűlés elé, nem utasíthatta ily munkát kidolgozására a számvevőt, de nem tehetett ezt maga az állandó választmány sem, melynek szintén csak az elvi jelentőségű javaslat előterjesztése volt hivatása.

Hevessy Bertalan. Igen téved a bizottsági tag ur, midőn azt állítja, hogy a közgyűlés elé csak elvi jelentőségű javaslatot kellett terjesztetni. A bizottság megtette javaslatát, mely az állandó választmány elé került. Az állandó választmány a közgyűlésnek előkészítő bizottsága, melynek minden a közgyűlés elé viendő tárgyat ki kell dolgozni, hogy a közgyűlés egy teljesen megvilágított s részleteiben kidolgozott dolgot vehessen tárgyalás alá. A számszerinti adatok megkészítése tehát minden esetre kötelessége volt az állandó választmánynak, s mivel ez nincs meg, mulasztás történt, ennek következtése most az, hogy nem tudjuk, vajjon az 5800 frt teljesen fel van-e osztva, avagy hiány, vagy maradvány lesz-e a pótvajadalmazás után.

Bornemisza László alispán. Nagyon szeretem a higgadt ügyvitelt, vitakozást; egész tisztviselői pályámon az volt legfőbb törekvésem, hogy a tárgyalások menete a szenvedélyesség terére soha ne csapjon, hanem az mindig a komoly, higgadt tárgyalgosság között maradjon. (Szentiványi Árpád mosolyog). Nagyon sajnálom, hogy egyik tisztelt barátom mosolyog, de a mit mondtam, az való, tenni egy vicispánnak elengedhetlen kötelessége. Jelenben egy kis helyreigazítást tennem kell. Mindenesetre feltűnő dolog, hogy mióta az államosítás kérdése felszínre jutott, a régi gyakorlatot szeretik abbahagyni, s egy újabb irányt megkedvelni. A régi gyakorlat, mely tényleges törvényen alapul az, hogy az egész tisztviselői kar működése fölött az alispán, mint a tisztviselői kar feje és vezetője rendelkezik. Az állandó választmány, vagy a közgyűlés hoz határozatokat, melyeket megtartani s melyeknek érvényt szerezni kötelessége az alispánnak. De se az állandó választmány, se a közgyűlés nem rendelkezik közvetlenül a tisztviselői kar tagjaival, hanem csak az alispán útján. Tegnap az állandó választmány kimutatás készítését tölem nem követelte, így tehát én annak megkészítésére a főszámvevőt nem is utasíthatam. Méltóztassék a régi gyakorlatot megtartani s jövőre bármely ügyben engem mint alispánt utasítani s én mig ezen a helyen leszek, a közgyűlés vagy állandó választmány határozatainak mindig érvényt fogok szerezni.

Szentiványi Árpád az alispán szavára kijelenti; hogy mosolygása semmi esetre nem jelentette azt, mintha ő az alispánnal szemben ellenséges szándékból mosolygott volna.

Alispán viszont az mondja, hogy mikor a mosolygásra reflektált személyt nem nevezett s ellenséges szándékot nem imputált.

Főispán: Nekem jogom volt a kimutatást kérni s jogom van a kimutatás megkészítését elrendelni is.

Kubinyi Aladár azt tartja, hogy a fizetési kérdést elvi alapon kell megoldani. — Eltérő nézete van az állandó választmányétól. — A lét fentartási minimumot a törvény intenciója is 500 frtban állapítja meg, tehát azoknak fizetését, kiknek 500 frtjuk van, ennél magasabbra emelni nem kívánja az 500 frt fizetés képzettségüknek megfelelő megélhetési viszonyokat teremteni nekik. Szerinte legrosszabb helyzetben vannak az 500 frtól 1200 frtig díjazott tisztviselők. A kezelő személyzet fizetését emelni nem kívánja. (Fáy Barna közbeszól: az is eszik). Első sorban egyenlően 10%-nyi aránylagos pótvajadalmazás után.

A DIVAT ÖRDÖGE.

— Csevegés —

Irta: MÁRTONFFY IMRE.

„Ha divatba jönne a mez nélküli járás, úgy illetlennek neveznék a nőket, kik ruhában járnak.“

Bocsánat hölgyeim! Ezt a paradoxont vagy magyarul mondva, látszólagos képtelenséget egy német író művéből idéztem, nem tőlem való! Azonban valljuk meg őszintén, vajjon nem képes-e mindenre az a zsarnok, kit divat ördögének neveznek és ki párisi trónjáról szabja tolette törvényeit az egész világnak? S nem ezek-e az egyedüli törvények, melyeknek kivétel nélkül mindenki engedelmessékedik? Nem az ő műve-e a kínai nő megcsontított lába, a karai nő átlukasztott orrcimpája, a botokuda nő lapított koponyája, a maláji nő festett körmei és a masri nő bőrbévágásai? Mindezen torzítások az illetők fogalma szerint növelik a szépséget, mert bolygónkon mi sem lehet oly viszonylagos, mint épen a szépség fogalma.

A Jöreménység fokának bugyogólan arszlánja szerint a mi Vénusunk alkalmasint nagyon is karcsu lenne; pedig a kaffernök kövér csipői korántsem térnek el a szépség fogalmától annyira, mint a XIII. század abroncsos szoknyája és a jelen századnak krinolinja, mely újra kísérteni kezd.

Livingstone egy középfrikai törzsről tesz említést, melynek női, pálmazsír és agyagból készült kenőcs segítségével, hajukat gránátos süveggé idomítják. Vajjon e forró égővi izléstelenység nem-e a mi kontyaink anyja-e és talán a Fidschi szigetbeliek pálmalevelei, melyekkel hátukat óvják a mi frakkunk ősapja?

XV. Lajos koronáztatása alkalmával a hölgyeknek térdén állva kellett az udvari kocsiban helyet foglalniok, nehogy toronymagasságu fejük kárt szenvedjen.

Azonban nemcsak a „szépnem“-be bujt a divat ördöge, hanem a férfiakat is elbódítja. „Egy bolond százat csinál“ mondja a közmondás. Az elbizakodott Alcibiades levágta vadász-kutyáinak farkát, miben ma évezredek után is utánozzák. Nava-rai Henrik a nyakán levő anyajegy miatt álszakált hordott és ezáltal lett a H e n r y q u a t r e megalapítója; a bárgyu X. Károlynak nem nőtt bajusza és lovagjai az ő kedvéért borotválkoztak. Chacun á son quer. A jengyel zsidó is ép oly gondtal hordja vukliját (pajesz), mint az indián tollékitette fürtörényét. Hogy a katolikus szerzetes rátartós-e környesetére (tonzura) az nem valószínű, de mindenesetre kevesebb gondot szerez neki, mint a khinaiak hagyományos üstöke, melynek elvesztése megbecsteleníti.

A divat ördögének furcsa szeszélyei vannak, melyekkel az emberiséget gyötri. A keleti megborotváltatja fejét és növeszti szakállát, a nyugoti ellenkezőjét teszi és az alkalmatlan „holdvilág-koponyát“ álhajjal takarja.

A divat ördögének kellékei is különbözők.

Az egyetemi polgár füttykösét forgatja, az arszlán monokliját csipteti szemére (mert a binoklin keresztül nem lát), a montenegrói fegyvert hord tüszőjében, a magyar paraszt dohányzacskót gatyakorczában, pipáját pedig kalapjára tűzve hordja. A német evőeszközét bőrnadrágjába dugja. A paraszt-menyecske ép oly ügyesen kaczerkodik guzsalyával, mint a spanyol donna legyezőjével és az apáca az olvasójával.

A két nem abbeli törekvése, hogy egymásnak tessék, a divat ördögét mindenkor a legaggodalmasabb kicsapongásokra készítette. Hogy vajjon az özönvíz előtti hölgyek, — mint ma a madagaskáriak emberfogakkal — plesiosaurus-csontokból készítették-e maguknak nyakláncot és hajukat mamuthszírral kenték-e, azt nem tudjuk, de a londoni brittisch-muzeum egy papyrus tekerese 1700-ból Kr. sz. előtt meglehetősen mennyiségű szépművészeteket emleget, melyet Ihsaban (Helipolis) divatoztak. Izráel bájos hölgyei a receptet alkalmasint a sivatagba is elvitték magukkal.

A divat ördögével teljes hölgyek piperevágya ellen az assyrok, perzsák, görögök, zsidók és rómaiak, továbbá Nagy Károly és a középkor szerzetesei hiába fárastották tüdejüket, mert a divat ördögén minden társadalmi és politikai vedlés nyomtalanul surran át. Még leg-radikálisabb forradalom se férhetett hozzá. Míg 1789-ben Franciaországban mindenki elvesztette fejét és a rémuralom vérbemártott szivacsával törölte el a régi rendszert csakis az 1677-ben alapított és XIV. Lajos által szabaddalmazott divatlap „Mercur-Galant“ élt tul minden politikai és társadalmi változást. Még nagy Napoleon is megbajolt a divat ördöge előtt és visszahelyezte az uszályt, melyet a forradalom levágott.

Mennyit kikeltek már az uszály ellen! Ez a tüdőt rontó kigyó addig fog kuszni az utca porában, míg végre divat a ördöge elüzi, hogy aztán évek mulva ismét megjelenjék.

Hebbel azt mondja: „A divat ördöge rohan előre, míg meg nem akad és ennek következtében vissza kell fordulnia.“ Nem azért mintha nem találkoznék elegendő ész-ok az uszály, a légzés és ellenlába ellen, csak hogy az ész-okok leperegnek a divat ördögéről és ép oly kevés hatásuk van, mint Don Quizotte támadásainak a szelmalmok ellen. Sőt a divat ördöge szeszélyesebb és változóbb a nőknél, már pedig a hölgyek a „jó izlés“ areopagja előtt mindig nyerne.

Korr Alfons „L'esprit“-jéből egy idézettel végzem hősies balgaságot, a melylyel lándzsát törtem a divat ördöge ellen. „Ha rendkívüli ragyogásu, szép ruha léteznék, mely a rutnöt is elragadtatóvá varázsolná, de melyet csakis a vérpadra vezető uton lehetne fölvenni, azt hiszem találkoznék elég nő, kik tetteik által arra törekednének, hogy e ruhát hordhassák.“

javaldalmazást hoz javaslatba s ez után fenmaradó 1600 frtnyi összegből kapna az I-ső aljegyző 100, a tiszti főjegyző 100, főszolgabíró 100, szolgabíró 50 frtot. Maradna még 350 frt, melyből emeltessék a joggyakornokok fizetése. Az irnokknál 2 osztály (500 és 600 frt fizetéssel) megállapítását javasolja.

Szentiványi Árpád a bizottság javaslata mellett szólal fel.

Kubinyi Géza a szolgabírák fizetését 100 frttal tartja szükségesnek emelni már csak azért is, mert a szolgabírói állás egyenrangúnak mondatott ki a II-od aljegyzői állással, tehát a két egyenrangú állás közt fizeteskülönbözötnek helye egyáltalán nem lehet. Anomáliának tartaná azt is, hogy a járási irnokok 100 frttal kevesebb fizetésben részesüljenek a központiaknál.

Hevessy Bertalan a bizottság javaslatát, mint helyeset fogadja el, helyesnek tartaná, ha 10 frton alóli összegek kikerekítettének ugy, hogy a 2 és 3 frtok levonatnának, a 4-től 9-ig való összegek pedig 10-ig kiegészítettének, mivel amint kitűnt, az elosztás után még 178 frt marad fel, mely összegből a kikerekítés kiteinék.

A közgyűlés az alispán felszólalása után a bizottság javaslatát egészben elfogadta s a felmaradó 178 frt összeg hovatfordítását a jövő közgyűlés határozatára bizta.

A budai honvédszobornak május 21-iki leplezési ünnepélyére Lukács Géza tb. főjegyző elnöke alatt egy — gróf Serényi Béla, Fáy Viktor, Ragályi Ferencz, Hámos Aladár, Samarjay János, Draskóczy László és Farkas Zoltán s még esetleg jelentkező tagokból alakított — bizottságot küldött ki a közgyűlés.

A bizottság a vármegye nevében a szoborra egy koszorut tesz le, melynek költsége a házi pénztárt terheli.

A hangonyi jegyzőválasztás ellen Beliczky József és társai által beadott felelkezés iratait felvilágosító jelentéstétel s a vizsgálat megejtése végett a rimaszécsi járás főszolgabírájához küldötte a közgyűlés.

Leérkezett a miniszteri leirata, mely az oly nagy port vert székház kérdésben Rimaszombat város felelkezését elutasítva, a megátadott alispáni végzést, illetve közgyűlési határozatot érintetlen hagyta. A leiratot a közgyűlés tudomásul vette. És e miniszteri határozat véglegesen döntött azon ügyben, melynek élet nem a város, nem is a megye, nem lapunk, hanem egyes a zavarosban halászni szeretők élelítették ki annyira. Ezzel a dolog végre oda került, hova kerülnie kellett, a lomtárba, magával vive ugyanoda a minden áron — még a közügy kárával is — szerepelni akarókat és áldatlan törekvéseiket.

Több kisebb érdekű vagy a közügyre kevésbé fontos tárgy elintézése után délután fél 5 órakor elnöklő főispán a közgyűlést berekesztette.

KOHN ALBERT ÉPÜLETI FAKERESKEDŐ.

Kohn Albert Rimaszombatban.

Van szerencsém a t. építő közönségnek valamint a t. építőmestereknek és vállalkozóknak becses tudomásukra hozni, miszerint nagyobb bevásárlások és raktáram tulhalmozása folytán az összes faanyagok árait oly

==== tetemesen leszállítottam, ====

hogy minden faanyagot, a beszerzési áronadom el most, amiről meg lehet győződni, ha becses megrendeléseikkel továbbra is szerencsétetni fognak.

Továbbá ajánlom a t. gazdálkodó közönség becses figyelmébe, hogy

Rimaszombatban, gazdasági gépraktárt

létesíttem, hol is mindennemű

mezőgazdasági gépek

nagy választékban tartatnak és a legolcsóbb árban, ugy részletfizetés mellett is eladatnak.

Kéretik a t. közönség a gépeket megtekinteni és szükségletét ezen gépraktárban beszerezni.

CZENTERI, KIRÁLYDI és S.-TARJÁNI KÖSZÉN.

GAZDASÁGI GÉP-RAKTÁR.

FA-ÉS GÉPRAKTÁR.